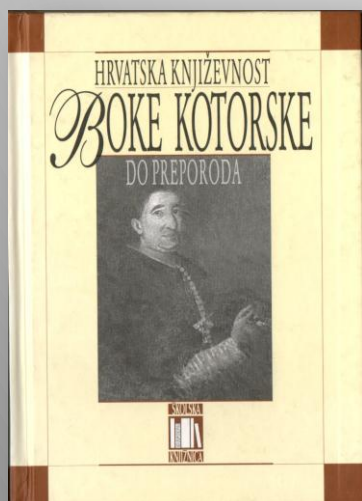

Hrvatsko pjesništvo Boke Kotorske - Hrvatska
književnost Boke Kotorske do preporoda -
Anonimno pučko pjesništvo
DIGITALNA ANTOLOGIJA

**Anonimno pučko pjesništvo -
Vanda Babić**

Autor. Dijana Milošević

Projekt je financiran sredstvima Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih
prava

Izvorna bokeljska nošnja

ANONIMNO
PUČKO
PJESNIŠTVO

Kao i u ostalim hrvatskim primorskim književnim središtima, Boki kotorskoj bilo je razvijeno crkveno pjesništvo pisano hrvatskim jezikom, razumljivo ondašnjem puku. Najstariji sačuvani zbornik duhovne poezije i prikazanja je Budljanska pjesmarica iz 1640. godine, čiji je dio naslovne stranice, na žalost, istrulio. Jedan od tekstova Budljanske pjesmarice je prikazanje o rođenju Isusovu - *Od rođenja Gospodinova*, a ostali tekstovi obrađuju scene iz pasionskih sadržaja. Pasije - scenski prikazi posljednjih trenutaka Isusova života svojom dramatikom i obiljem raznolikih likova i situacija zauzimaju u bokokotorskoj drami XVII i XVIII stoljeća središnje mjesto. U dva teksta Budljanske pjesmarice obrađen je *Plać Marijin*, a među njima i dijaloški tekst poznat iz drugih pjesmarica koji ovdje nosi naslov *Muka gospodina našega Jesukarsta*.

Prema novijim istraživanjima bokokotorska skupina pasionskih dijaloških i dramskih tekstova sadrži dosad poznata 24 sastavka u kojima se obrađuju razne scene Isusova života, od rođenja do Uskrsnuća i scene s predmetima kojima je mučen. Većini tih djela predlošci se nalaze u hrvatskim pasionskim djelima ranijeg postanja, samo što im je jezik prilagođen lokalnom govoru. Najzanimljivija su dva bokokotorska prikazanja, i to anonimno peraštansko *Prikazanje razgovora Jesusova s vučenicima svojijema u brijeme napokonje večere*, u prijepisima iz 1700. i 1798. te *Prikazanje muke Jesusove* Ivana Antuna Nenadića, Za anonimno prikazanje posljednje večere može se naslutiti da je također nastalo iz pera I. A. Nenadića. Prikazanje je izvedeno u crkvi sv. Nikole u Perastu 1775. godine. Među

prepisivačima nekoliko varijanata *muke* ili *plača* svakako je važno spomenuti Marka Balovića (1733.), Petra Kinka (1757.), kap. Nenadića i Nikolu Mazarovića (1783.). Marko Balović je *Plač Gospe* ilustrirao u boji, što je Mazarović pokušao kopirati.

Sav repertoar pasija u Boki kotorskoj vezuje se i stilski i po obliku za hrvatski repertoar pobožne dramske književnosti, posebice u Dalmaciji i Dubrovniku.

Kao i u drugim hrvatskim središtima toga doba, i u Kotoru i diljem Boke njegovale su se pasionske igre, usavršavale, razvijale u pokretu i izrazu. Vezivale su se uz konkretne povode od blagdana Isusova rođenja do Uskrsnuća, također i na dan sv. Tripuna, kad su i same mletačke vlasti simbolički predavale ključeve grada Kotorskoj mornarici.

Razvoj pasionske poezije i drame bokokotorskog književnog kruga išao je ukorak s ostalim hrvatskim kulturnim središtima, a što se tiče fonda tekstova koji su nam sačuvani, mogli bismo reći da je i zavidno bogatiji od mnogih drugih hrvatskih kulturnih okružja. To je vjerojatno rezultat višestoljetnoga jakog utjecaja katoličke crkve i činjenice da je pučanstvo bilo autohtono, jedinstveno, posebno u vjerskoj, a time i u nacionalnoj opredijeljenosti.

Bratovština kotorskih pomoraca, glasovita Bokeljska mornarica, datira još iz IX stoljeća. Ona je imala svoju posebnu crkvu posvećenu sv. Nikoli, zaštitniku pomoraca. Uz povlastice koje su osjetno beneficirale pomorsku aktivnost Bratovštine, Mletačka Republika potvrdila je ranije ustaljenu praksu da Bratovština prilikom proslave sv. Tripuna, gradskog patrona, u kojoj je ona u mornaričkim uniformama i pod oružjem sudjelovala igrajući svoje poznato tradicionalno kolo, preuzme tri dana vlast u gradu, primajući tom prilikom simbole vlasti - sablju, štap i ključeve gradskih vrata. Postojanje vjerskih bratovština pratilo je organizaciju Bokeljske mornarice, a vjerojatno joj je i prethodilo. Neki jednostavniji oblici crkvene poezije mogli su se širiti usmeno, ali za prepisivanje i učenje pa i izvođenje složenijih prikazanja trebalo je imati školovane ljude. U tom pogledu na tlu Boke kotorske nije moglo biti teškoća, jer je samo osoblje u biskupiji, u crkvama i u sjemeništu bilo brojno i moglo je na sebe primiti takve zadatke. Znamo da su i opatice izvodile igru Tri Kralja, odjevene u muška odijela »na hrvatsku« (alla croata), pa je zbog određenih problema odgovorna opatica morala dostaviti biskupu »libreto scritto in schiavo«. Na žalost, sam rukopis nije sačuvan. Što se tiče bokokotorskih pasionskih tekstova ni danas zavidni broj prijepisa i prerada vjerojatno nije potpun. Prepisivanje je i inače u bokokotorskom kraju bilo na velikoj cijeni. Spomenut ćemo da je Nikola Pasković, kapetan Samostana sv. Jurja kod Perasta dobio 1437. godine narudžbu da napiše *Brevijar* za crkvu sv. Jakova u Kotoru, a 1446. godine za Samostan sv. Nikole *Psaltir veliki* s antifonama i himnama za cijelu godinu. Jakša Vračen 1432. godine piše *Psaltir* s antifonama i pjesmama (psalmima) sličan onomu u crkvi sv. Tripuna.

Svakako treba zaključiti da su pasionska djela od Budljanske pjesmarice do Nenadićevih prikazanja izraz jedne jedinstvene duhovne tendencije, a grana koja se tu bogato razvila vezana je uz hrvatsko stablo pasionskih djela. Dakako, ti su

tekstovi izraz borbe katoličke crkve u vremenima kada je ona bivala ugrožena pritiskom istočnjaka, ali su isto tako izraz duhovnoga kontinuiteta hrvatskog čovjeka na tom tlu te pripadaju jednoj jedinstvenoj hrvatskoj književnoj i kulturnoj baštini.

Uz vjersko pučko pjesništvo u bokokotorskom se kraju njegovala i svjetovna anonimna poezija najčešće vezana za ograničen broj tema. Najbolji primjer predstavljaju pjesme dobrotskih pomoraca sačuvane u pjesmaricama od XVII do XIX stoljeća. Tu se opisuje pomorski život pod jedrima, ali i posebne ljepote, kao rastanak od drage, ljubav na distanci.

Dobrotski pomorci pisali su jednu vrstu pomorske lirike, neku vrst životnog romana pomorca. Pjesme obično započinju prvim vijestima da se dvoje zaljubljenih moraju uskoro na duže vrijeme rastati, potom pratimo njihove tuge, strahovanja i davanja zaloga vjere te i prve osjećaje pomorca koji isplovljava iz Boke. Potom na palubi idealizira dragu, preko vjetra joj šalje svoje uzdahe.

BUDLJANSKA PJESMARICA

(1640.)

Pjesma je uzeta iz Budljanske pjesmarice (1640.), ali je njezino podrijetlo davno, jer se nalazi u najstarijoj hrvatskoj pjesmarici s kraja XIV stoljeća, pisanoj na glagoljici, koja se čuva u pariškoj Nacionalnoj knjižnici. Po starini sljedeća njezina verzija nalazila se u danas izgubljenoj latiničkoj Korčulanskoj pjesmarici iz XV stoljeća, koju je prema prijepisu iz XVII stoljeća objavio Vid Vuletič-Vukasovič, 1880. Prema mišljenju F. Fanceva, iz te je izgubljene Korčulanske pjesmarice prepisana ova pjesma u Budljansku pjesmaricu, koja se i u polovici drugih osmeračkih pučko-crkvenih tekstova s njom podudara.

Ulomci Muke gospodina našega Jesukarsta iz Budljanske pjesmarice objavljuju se prvi puta.

Božićna pjesma

U Betlehemu Bog se rodi,
Vesel'te se, svi narodi!
 Gradu jime tako biše,
Kako sveti prorok piše.
 Gdi pastiri blizu stahu
Pri dobitkom ter ne spahu.
 Svitlost Božja na njih pride,
Prid njom noćna tma otide.
 Množ anjelsku tuj vijahu,
Slavu Božju ki pojahu.
 Pastiri se tuj čujahu,
Strahom k nebu pogledahu.
 Anjeli se veseljahu,
Dobre glase spovidahu:
 Slava Bogu, mir človiku,
Dobrovoljno vazda viku!
 Na dan od Božića danas
Bog se rodi Isus, za nas.
 Jedan anjel k njim doteče
I prišadše takoj reče:
 »Ja vam dobru radost pravlju
I na put vas sada stavlju.
 Spasitelj se rodi danas,
Ki je s neba prišal za nas.
 Ne kasnite veće stati,
Hoćete ga blizu najti.
 Povit jest Bog u Betlemu
I u jasliah, pojte k njemu!«
 Oni ta čas potekoše
I našli su, što i rekoše:
 Diva sina povijaše,
Koji svitom svim vladaše,
 Ter mu slamu prostiraše,
Bog u jasliah počivaše.
 Volak zimu odgonjaše,
A oslak se poklanjaše.
 Zviri Boga znahu tada
A grišnik ga ne saznav.
 Pastiri se pokloniše,

Glasom Boga proslaviše.

Slavu Bogu, ku vidiše,
I družini navistiše.

Pogledajmo Božja grada,
Proslavimo Isusa mlada!

Mladinac je slaji meda,
Ki na dobrih slatko gleda.

Tuj se Bogu pomolimo
I za grihe uzdahnimo!

O Marija, Božja mati,
hoti za nas molbu dati!

O Isuse, Bože blagi,
Mariji si vele dragi.

Ti nam pute rajske skaži,
Naše duše grišne spasi!

Amen Bože i Božiću,
Daj nam vazda dobru sriću!

Muka gospodina našega Jesukarsta

[Ulomci]

Plaćjijen¹ glasom svijeh vas molju,
slište majku Isusovu,
Ka vas na plač svih sad zove
jer u gorke muke plove.
Ove duše² bogu mile
da bi s njom sad protužile,
Gorku muku i nje sinka
koj' je blažen posve vika;
Ku danask'a za nas prima
i na križu nam umira.
O karstjani bogu mili,
koji ste pomju vasda imili,
Sada sarca probudite
tere gorko protužite,
Jesukarsta proslavite,
njega muku požalite.
Molju ove moje majke:
skupte sebi sinke drage,
Ter se s njimi poružite,
u čarno se obucite.
Vaše brade sad skubite
tere gorko svi tužite.
Jere svaka stvar sad plače,
sina božja muku žale.
I vi s Gospom sad plačite
njime sinka s njom žalite,
Jer ga za vas sada gubim
zato vas svih na plač kupim.
I vas molim mile majke,
ke imate vaše stanke,
Ke ste žalost jur poznale;
kad ste sinke pokopale.
Kad vas s njimi smart razdili,

¹ *Plaćjijen* - u rukopisu *Placgien*

² *Ove duše* - u nekim rukopisima *Zove duše*

koliko vas tad rascvili?
 Nigdar radost ne imaste
 kako žalost sad imaste.
 Zato i Gospu razumite
 tere plakat s njom umite,
 Ka sad gubi sina draga
 Jesukarsta vele slavna.
 Koje biste u veselju
 sad ostaste u dreselju.
 Zatoj korut sad uzmite
 i u čarno se obucite.

[...]

Tada u vart Jesus bješe
 Juda s vojskom kad grediše.
 Na molitvu tad on staše
 li karvju se vas počaše.
 Mnogu tugu tad imaše,
 puton umrit (h)otijaše.
 Angio s neba k njemu doje,
 pokripi ga opet poje.
 Pokle Jesus bi pokripljen,
 slavom Oca tad jedinjem,
 eto Juda s vojskom doje,
 proti njim(a) Jesus poje.
 Celovom ga Juda izda,
 u židovske ruke prida.
 Židovi ga obtekoše,
 apostoli pobjegoše.
 Sinka Božjega ufatiše,
 na zemlju ga povališe.
 Svezaše mu nazad ruke
 (o) nj pribiše mnoge prute.
 Toliko ga zlo izbiše
 da sva modra učiniše.

[--]

Eto t' Ivan ondi staše,
 za njim suze on ronjaše.
 U dvor biše za njom pošal
 da bi (...) konac poznal.
 I poče ga sebi zvati,

svojo(j) majci posilati,
ter mu poče govoriti
i vele ga tad moliti:

RIČI JESUSA

Poji Ive majci mojoj,
prižalosnoj teti tvojoj.
Glase od mene navisti oj,
sve što vidiš ti reci oj.
Ter ju pojdi pokripi
jer će gorko procviliti.
Kada čuje tužne glase,
osubti će svoje vlase,
Mene sinka žalujući,
željom gorko tugujući.
I ne da jo(j) žalovati
tako ti se radovati.
Kad na križu budem mriti
ne pušta(j) je blizu priti
da ne ima veću žalost
videć mrući svoju radost.
Sad je tebi priporučan
jer sam za njom veletužan.

RIČI PISMA

Poje Ivan preko grada
ostavivši Meštra draga.
Putom gorko tugovaše
draga Meštra žalovaše.
Njega majka žalovaše
(koja) gorko tugovaše.
U parsi se udaraše,
k njoj se (h)arlo potezaše.
božja majka toj ne znaše
s Mandalenom doma staše,
Da li željno uzdisaše,
glas od sinka li čekaše,
jer židovsku zlobu znaše,
zato vazda u sumnji staše.
I takoj si tužna steći,
eto Ivan glas noseći.
Glasom veljem vapijaše,
kakono vuk ka vijaše.

Kad uljeze tugujući,
bradu svoju zlo subući,
gorke suze sta roniti,
ove riči govoriti:

RIČI IVANA VANGELISTU

Jaoh Gospe plačna moja,
g(d)i je sada dika tvoja,
gdi je sada sin tvoj dragi
kralj nebeski, Bog moj pravi?
Kuda ga si otpravila,
zašto ga si ostavila?
Što se čini al ne vidiš
ter u kući Gospe sidiš?
Sad se pokrij svitom čarnom
tere plači pored sa mnom,
tere skubi svoje vlasi
jer ti nošu tužne glase.

BALOVIĆEV RUKOPIS PJESMARICE IZ 1733. GODINE

Balovićev rukopis pjesmarice iz 1733. godine čuva se u arhivu HAZU u Zagrebu.

Osim *Gospina plača*, pod nazivom *Rieči Pisma*, taj rukopis sadrži pjesmu *Prid Boxie tielo za processiuom v vellici petak* s početnim stihom *Zdravo tiello boxie sueto* koja je poznata iz mnogih ranijih i kasnijih rukopisa.

Tekst se objavljuje prvi puta.

Prid Božje tijelo za procesijunom u Veliki petak

[Ulomci]

Zdravo tijelo // Božje sveto
koje na križu // bi propeto!
Zdravo tijelo // Božja sina
Jesukarsta // Gospodina!
Zdravo Jesuse // Bože pravi
komi si s'Ocem // u jednoj slavi!
Zdravo slavno // Sveto trojstvo
Zdravo višnje // sve Božanstvo!
Ti si htio // s'neba priti
Ter od Djeve // rođen biti.
Ti si za nas // ktio umrijeti
A karv svoju // svu proliti.
Ti si tarpio // muke za nas
Ti se smili // sada na nas.
Puče Božji // sad se moli
Ter poniži // glavu doli.

[...]

Veća je Sinko // moja rana
Negli u parsi // tebi dana.
Majka te je // prigarlila
I u krilo // postavila.
I prem da sut // izranjene
Sinko ruke // i prob'jene,
Ti prigarli // Majku tvoju

Uvelikom // nepokoju.
Daj joj pogled // tvoj ljubljeni
Čin razgovor // s njom medeni
Vidiš, sinko // moj Ivane,
moje žalosti // moje rane.

S. IVAN

Vidim vidim, // ma gospoje,
Privelike // tuge tvoje,
Koje tibi // sa sve strane
Prižestoke // daše rane.
Ti si majka // ucviljena
Vark ostalijeh // jasnijeh žena.
Ja bih pomnju // svu stavio
E da bih te // utješio,
Neg sami i ja // gorke ranjen,
Ma Gospoje // i ukiljen,
Jer izgubih // slavna moga
Učitelja // ljubljenoga.
S njim izgubih // moje ufanje,
Moj razgovor // i uzdanje,
Moju diku, // moju radost
Koja nahodi // svaku sladost.
Jer toliko // ja ne mislim
Za moju bolijes // koju ćutim,
Kolikome // prinemaga
Bolijes tvoja, // Gospe draga.
Jer mi puca // sarce od jada,
Jerte jadnu // vidim sada.
O´moj mili // Gospodine,
Jesukarste Božji sine
Ovo li je // lice tvoje,
Priveliko // dobro moje.
Ovo li su // tetko moja,
Parsi mojeg // Gospodina;
Na koje sinoć // počinuti
Imah milost // i usnuti,
A sada mi su // otvorene,
Ostrijem kopjem // probodene!
Gospodine // poljubljeni,
Poda(j) način // jadnu meni
Kojem bih Majku // utješio
koju mi si // ostavio!

GOSPA

Nije utjehe // ni će biti
 Tko će mene // utješiti,
Buduć, Ivo, // izgubila
 Jedinoga // sinka mila.
Mandaljeno // hćerice moja,
 Ovo li je // dika tvoja
I vjerenik // duše tvoje,
 Prigizdavi // eda ovoje?

MANDALIJENA

Ovo je ovo // ah jaoh meni,
 Moj vjerenik // poljubljeni.
Već neplači, // Gospe mila,
 Neka plače // Mandalijena
Priveliko // dobro moje,
 Sve radosti // Gospe, tvoje
Noge mu ću // celivati
 I suzami // opirati.

NEPOZNATI PERAŠTANIN
(XVII stoljeće)**Prikazanje razgovora Jesusova s učenicima svojijema
u brijeme napokonje večere**
[Ulomci]**JESUS GOVORI**

Velika je želja bila,
 Ka je teško sveđ morila
Srce moje, dušu moju.
 I u trudu i u pokoju.
Da poznate pogubljeni,
 Učenici moji u meni,
Od ljubavi ka je bila,
 Koja vas je sad oblila.
Neizrečen je način bio
 S kojim sam vas obljubio.
I poznaste, braćo draga,
 Ljubežljiva ka je snaga.
Sad na znanje dajem vami
 Bolijest ka mi srce rani
Duhom sam se vas smutio
 I žalostan ovdi sio,
Videć jedan ove družbe
 da ima bit vam uzrok tužbe,
Mene pokle Gospodina
 Svoga, izdaje Božja Sina.
Dali, jaoh tomu koji
 Od izdajstva misli goji.
Njegova bi sreća bila,
 da ga mati nije rodila.
Da i u tuzi ja ću biti,
 Er me ćete ostaviti
Svi vi moji drazi i mili,
 Kad me budu ufitili.

PETAR GOVORI I

Za slijediti tebe Boga,
 Ja se odrekoh svega moga

I odvrgeh sve što moje
Na ovom svijetu bit moglo je.

I ako te svi ostave,
Neće Petar, radi slave
Na Taboru ku gledati,
Imah milost i uživati.

JESUS ODGOVARA
Neće kokot zapjevati
A ti ćeš me zatajati!

Od svijeh mojijeh učenikah
I ostalijeh nasljednikah.
Ti imaš krijepit braću moju
U mojemu nepokoju!

ANDRIJA GOVORI II
Eda li ja, moje dobro,
Tebe izdat, jesam obro?

Ja bih zaisto mahnit bio,
Kad bi ta grijeh učinio!

JESUS ODGOVARA
Ti si, Andrija, sveder meni
Moj učenik bio ljubljeni.
Zato žalost srca moga,
Ćutiš da je posred tvoga.
Odmetnik će drugi biti,
Koji će mene prikiniti.

JAKOV GOVORI III
Može li bit, moja diko,
Moje veselje priveliko,
Da ću tebe ja izdati
I nevjerno prikazati?

JESUS ODGOVARA
Prvi učenik neće moći
Suproč dragu svome poći,
Od koga je ljubljen bio,
Moj Jakobe, drag i mio.

ŠIMUN GOVORI IV

Ko bi ta(j) grijeh učinio
Hudobni bi čovjek bio.

JESUS ODGOVARA

Sved si meni vjeran bio,
Od mene se nijes' dijelio.
Vjera tvoja meni je mila,
Budući mi ugodila.

TOMA GOVORI

Kad bih tebe ja izdao,
Moga Boga i prodao,
U paklu bih, sved u vaju,
Pribivao, a ne u raj.

JESUS ODGOVARA

A ti u vjeri, Toma, slijedi
Ko moja ti riječ naredi.
Al me nećeš ti pomoći,
Ni u obranu moju doći,
Kad me budu nadskočili
I nemili ufitili.

MATEO GOVORI IX

Proklet čovjek koji bude,
Te pameti mnogo hude!
Oglasi ga, Gospodine,
Da zločinac sam pogine.

JESUS ODGOVARA

Poginut će doistine
Prije neg sutra bio dan mine.

IVAN GOVORI XI

Tko će dobro moje izdati
Nemoj meni sad tajati,
Neg te molim proglasi ga
I sad svijema ukaži ga,

JESUS ODGOVARA

Kruh omočen tkomu pružim,

Na toga se vami tužim.
On će izdajnik sad moj biti
I vas svijeh ucvijeliti.

JUDA GOVORI XII

Eda sam ja, Učitelju?
Kaži sada, ja ti velju,
Što se ima učiniti,
Što li skoro ima biti?

JESUS ODGOVARA

Nek još stane razmisliti
Moj izdajnik koji će biti,
Da izdajstvom Bogu griješi
I od zla mnoga zgrade odriješi.
Bit će vazda Bogu omražen
I sramotan ljudima ukažen,
Pokli izdajstvo grijeh je odmetan
Sebi i družijem vele štetan.
Nu ti, buduć govorio,
Viđ ako si namislio
Izgubiti dušu tvoju
i ucvijelit družbu moju.
Čin što imaš učiniti,
Neka bude što ima biti!

(Ovdi se Juda diže s trpeze i bježi)

PJESMARICA DOBROTSKIH POMORACA

Riječ je o zbirci rukopisa lirskih pjesama lokalnih autora ili prijepisa pjesama autora iz drugih krajeva koje je župnik crkve sv. Eustahija Gracija Ivanović prikupio i tako sačuvao dio stare lirike Dobrote. Stihovi su pisani na hrvatskom jeziku, a nastali su vjerojatno tijekom XVI., XVIII i XIX stoljeća. Rukopisi pjesmarica dobrotskih pomoraca i prijepisa Gracije Ivanovića čuvaju se u zbirci književnih rukopisa Župnog arhiva Sv. Eustahija u Dobroti. Pjesme nemaju izvornog naslova.

Kad žalosna začuh glasa

Kad žalosna začuh glasa
Ufanje sam izgubio
Dje dogovoru da pod nama
Brod je vodu otvorio.

Neki plače ljubi svoje
Koje mu ostavit treba je paka,
Su dva sina u povoje,
Roneć suze brez pristanka.

Neki žali svoju sestricu,
Neki oca žali svoga
Neki svoju vjerenicu,
Neki brata rodenoga.

A ja žalit nemam koga,
Razmišljajuć zgodu koju,
Nego plačem sebe istoga
I žalosnu mladost moju.

Ma ružice, rumenija

Ma ružice, rumenija
Od rumene rose ine,
Tvoj me miris slijedi gdje ja
Brodim morske sej pučine.

Ter u način skladni i lijepi
Miris, koji mi vjetar nosi,
Moje trudno srce krijepi
Mojoj duši duh donosi.

Ali od srca ranjenoga,
Za utješit muku ljutu,
Vruće uzdahe srca moga
Po istom tebi šaljem putu.

Na krilijeh vjetra plaha,
O ružice plemenita,
Doć'će mojijeh od uzdaha
Tvom mirisu na uzdar kita.

Ova kita srca moga
Plod je slatke tve ljubavi,
Ti ga primi i sred njarca,
Pokraj srca tvoga stavi.

Neka uzbude počivati
Sred ljuvena perivoja,
Gdje i ja želim pribivati,
O ružice lijepa moja.

Ti si duša duše moje

Ti si duša duše moje,
Ti si srce srca moga,
Mom životu sunce: to je
Zrak veseli lica tvoga.

Ova moja tanka jedra

Ova moja tanka jedra
Put vjetra sam ukazao,
Ali s tvoga lica vedra
krenut mi je, dušo, žao.

Već ne mogu podnositi
vele česte knjige tvoje,
ni se mogu domisliti
uzrok toga, dušo, ko je?

Ter srdito meni zboriš
da sam tebe ostavio,
čemerno me, teško koriš,
od jada sam posijedio.

Tvoja su usta žar od ruža

Tvoja su usta žar od ruža,
Tvoje prsi lijer od snijega,
Riječju: što svijet milo pruža,
Ti si uzor od tog svega!

Ispod zdraka sunčanoga vidjeh ja

Ispod zdraka sunčanoga vidjeh ja
rajsku vilu u bostanju prelijepo dje sja.
Ja joj rekoh: "Dobro jutro, danice,
što si tako blijeda, dušo, u lice?"

Ona otvori justa od meda i reče,
niz lice joj grozna suza proleće,
i reče mi, već ovako žalosna:
"Kako ću ti, dušo, biti radosna,

kad sam čula da ćeš na put ođiti,
sinje more na daleko brođiti ..."

NEPOZNATI

(XVIII stoljeće)

Razgovori dvanaest mjeseci od godišta

GOVORI MJESEC:

ĐENAR

Mjeseca siječnja sada se nahodim,
Od zime se tresem, ljuto se povodim.
Kod ognja blagujem, tako mi je milo,
Vode ne nosite, nego vino cijelo.

FEBRAR

Evo sam uljego u kratku veljaču,
Mnogu čeljad gledam, od zime se plaču.
Puni smo haljina, ma zima ne gleda,
Vidi na planinam đe su pune leda.

MARAČ

Ovo je listonos, koji nama kaže
Baštine resiti, što je nami draže.
Danak odaljuje se, sunce počne grijati,
Iz lozice listak glavu počne dizati.

APRIL

(A ovo je) travan(j), travicom zelenom,
Koja je počela, ter capti zbreonom.
(Li)vade se vide l'jpo ođevene
Spanje mi dohodi, larga se od mene.

MAĐ

Mjeseca svibn(j)a na piazer hoditi,
Ter po baštinami štogod uloviti.
(O)d mirisa cvijeća i l'jeposti take
Đe ptice žubere raznolikosti svake.

ĐUNJA

A ovo j' lipan(j), lijepo je vidjeti
Đe je prikazao što jesti i piti.

Neg´ molimo Boga, da nami ostane,
Er ako ostane, dosta nas dopane.

LUIJ

A ovo je stripan(j) aliti ilištak,
Od velje vrućine skri(j)mo se pod listak.
pšenica je zrela, uzmi sirpan, Vlaše,
Er što požnjemo to će biti naše.

AGUST

Mjesec kolovođač prikaza se nami,
Pipun donesite mojijem rukami.
Tako blagujući vidim grozdje zdrelo,
Pripravima sada piti ga veselo.

SETENBAR

A mjeseca rujna bačve nalijeva(j) ti.
Ko baštine nema, a on će gledati.
Er mnogi gledaju na dinar kupiti,
Teško tko ne ima, nasto(j) ga kupiti.

OTOBAR

Ovo je listopad, sijaću pšenicu,
I ako uzmodu, sadit odrincu.
Er ako pomalo budemo ulagali,
U starosti našoj er mi će valjati.

NOVENBAR

Ovo j´ studenac, zima se pripravlja
Prije zla bremena kućicu zavalja.
I pastrmu ubi, er ti će valjati
Prije nego meso počelo mršati.

DECENBAR

Mjeseca prosjenca, ako praca imaš,
Ubi(j) ga ter na dim, po bokunić kida(j).
Ter ako si prije vrtac nasadio,
na slaninu vari, da bi prismočio.

NEPOZNATI
(XVIII stoljeće)**Basna**

Kokot pjeva tanko i visoko,
krilim leti kako sivi soko,
kaono srna itro poskakuje,
sve živine oko sebe psuje:

"O živine, [a] rđa vas ubila,
ka bi od vas mene predobila!
Nije plota koga ne preletnem,
ni visine koju ne premetnem.

Na glavi mi kruna kraljevića,
u pjevanju dobivam slavića."

Začula ga žaba kornjačuša,
zavi justim kaono podругuša:
"Ne fali se stara plašivice,
bit će trke kad vidiš lisice!

Tad će biti korke i belaja."
Al lisica iz grma zalaja.
"Bježi pjevče", sve živine vape,
al lisica zgrabi ga u šape.

Tad iz međe đe se je sakrila,
tijem žaba glavu pomolila:
"Nu pogledaj, faljeni levente
u pogibil kako mi se smete!

Krepčina je od fale se proći,
a u zgodi kazat svoje moći."

SADRŽAJ:

BUDLIJANSKA PJESMARICA	4
Božićna pjesma	5
Muka gospodina našega Jesukarsta.....	7
BALOVIĆEV RUKOPIS PJESMARICE IZ 1733. GODINE	11
Prid Božje tijelo za procesijunom u Veliki petak	11
NEPOZNATI PERAŠTANIN	14
Prikazanje razgovora Jesusova s učenicima svojijema u brijeme napokonje večere	14
PJESMARICA	18
DOBROTSKIH POMORACA	18
Kad žalosna začuh glasa	18
Ma ružice, rumenija	19
Ti si duša duše moje.....	19
Ova moja tanka jedra.....	20
Tvoja su usta žar od ruža.....	20
Ispod zdraka sunčanoga vidjeh ja	20
NEPOZNATI (XVIII stoljeće)	21
Razgovori dvanaest mjeseci od godišta	21
NEPOZNATI (XVIII stoljeće)	23
Basna.....	23